

Η συνάντηση του Αγίου Αθανασίου του Αθωνίτη με τον Νικηφόρο Φωκά

/ [Γνώμες](#)

Στη σπουδαία συνάντηση του Αγίου Αθανασίου του Αθωνίτη με τον Νικηφόρο Φωκά αναφέρεται σε επίκαιρο άρθρο του ο **Κωνσταντίνος Χολέβας**, αφού αύριο τιμάται η μνήμη του Αγίου Αθανασίου του Αθωνίτου. Αναλυτικότερα ο γνωστός πολιτικός επιστήμονας και συγγραφέας γράφει:

“Υπήρξαν στιγμές κατά τις οποίες ή Όρθόδοξη Έκκλησία έδιώχθη από τούς κρατούντες και άνέδειξε πλήθος μαρτύρων. Υπήρξαν, όμως, και ιστορικές έποχές κατά τις οποίες οί άρχοντες τοῦ κόσμου τούτου συνεργάσθηκαν κατά τρόπο θαυμαστό μέ τούς Άγίους και τούς Πατέρες. Η συνεργασία αυτή απέβη λίαν έπωφελής για την Έκκλησία και την πατρίδα. Ένα τέτοιο παράδειγμα συνεργασίας μέ λαμπρά άποτελέσματα είναι και ή συνάντηση τοῦ Αγίου Άθανασίου τοῦ Άθωνίτου (ή μνήμη του τιμάται στίς 5 Ιουλίου) μέ τόν στρατηγό και μετέπειτα αὐτοκράτορα Νικηφόρο Φωκά, από την οποία προέκυψε ή οίκοδόμηση τής Μονής τής Μεγίστης Λαύρας και οὐσιαστικά ή ίδρυση τής μοναστικής πολιτείας τοῦ Άθωνος.

Ο Άγιος Άθανάσιος γεννήθηκε στήν Τραπεζοῦντα τοῦ Πόντου μεταξύ τοῦ 927 και

τοῦ 930. Σπούδασε στήν Κωνσταντινούπολη καί μόνασε ἀρχικά στή Μονή τοῦ Κυμινᾶ, τῆς ὁποίας ἡγούμενος ἦταν ὁ Μιχαήλ Μαλεΐνος, θεῖος τοῦ Νικηφόρου Φωκά. Ὁ Ἅγιος εἶχε βίαιο θάνατο πέφτοντας ἀπό ὕψος στή Μονή τῆς Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὁρους τό ἔτος 1001. Οἱ βιογράφοι του καταγράφουν τήν ἔντονη παρουσία τῆς Παναγίας στή ζωή του καί τίς ἐμφανίσεις της, ὅταν τόν καθοδηγοῦσε νά κτίσει τό μοναστήρι. Κοντά στή Μονή ὁ σημερινός ἐπισκέπτης μπορεῖ νά προισκυνήσει στό Ἁγίασμα, τό ὁποῖο ἀναβλύζει ἀπό τό σημεῖο ὅπου ὁ Ἀθανάσιος εἶδε τή μορφή τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ὁ Ἅγιος συνέγραψε τό θαυμαστό Τυπικό τῆς Μονῆς, πού θεωρεῖται τό θεμέλιο τοῦ Ἀγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ, καθῶς καί δύο ἄλλα σημαντικά κείμενα, τήν Ὑποτύπωση καί τήν Διατύπωση. Καταγράφονται πάμπολλα θαύματά του καί ἐν ζωῇ καί μετὰ τήν κοίμησή του. Ὁ τάφος του βρίσκεται στό καθολικό τῆς Μεγίστης Λαύρας, ὅπου μπορεῖ νά προσκυνήσει ὁ εὐλαβής ἐπισκέπτης.

Ὁ Νικηφόρος Φωκάς, γόνος μεγάλης οἰκογενείας στρατηγῶν καί ἀρχόντων, βασίλευσε ἀπό τό 963 ἕως τό 969, ὅποτε δολοφονήθηκε. Στή σύντομη βασιλεία του δόξασε τό Ἑλληνορθόδοξο κράτος τῆς Ρωμανίας, αὐτό πού σήμερα ἀποκαλοῦμε Βυζαντινό.

Ἡ συνάντηση τῶν δύο ἀνδρῶν ἔγινε στή Μονή τοῦ Κυμινᾶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὅταν ὁ Νικηφόρος ἐπεσκέφθη τόν θεῖο του Μιχαήλ Μαλεΐνο. Ὁ στρατηγός γοητεύθηκε ἀπό τήν ἀσκητική καί πνευματική μορφή τοῦ Ἀθανασίου καί τοῦ ὑποσχέθηκε ὅτι συντόμως θά ἐγκαταλείψει τά κοσμικά ἀξιώματα καί θά μονάσει κοντά του. Αὐτή ἡ ὑπόσχεση δέν τηρήθηκε, ὅμως ὁ σεβασμός τοῦ Νικηφόρου πρὸς τόν Ἅγιο παρέμεινε ἀδιάπτωτος καί ὁ δεσμός τους κατέστη ἰσχυρός. Τό 961 ὅταν ὁ Νικηφόρος Φωκάς ἐστάλη στήν Κρήτη γιά νά τήν ἀπελευθερώσει ζήτησε μετ' ἐπιτάσεως νά ἔχει κοντά του τόν Ἅγιο Ἀθανάσιο. Παρά τόν ἀρχικό δισταγμό του ὁ Ἅγιος ἦλθε στήν Κρήτη καί προσηύχευτο συνεχῶς ὑπέρ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων. Ὁ Νικηφόρος τόν ὑπεδέχθη μέ συγκίνηση καί τόν κράτησε κοντά του ἐπὶ μῆνες ὡς σύμβουλο. Ὅταν ἀπελευθερώθηκε ὁ Χάνδαξ, τό σημερινό Ἡράκλειο, οἱ Ἀραβες ὑπέγραψαν συνθήκη καί ἀπεχώρησαν ἀφήνοντας πολλά λάφυρα. Ἀπό αὐτά τά λάφυρα προῆλθαν τά πρῶτα χρήματα τά ὁποῖα ἔδωσε ὁ Φωκάς στόν Ἀθανάσιο γιά τήν οἰκοδόμηση τῆς Λαύρας. Βλέπουμε ὅτι ὁ Ἅγιος εἶχε πατριωτικά αἰσθήματα καί βοήθησε πνευματικά στήν ἀπελευθέρωση ἑλληνικῶν ἐδαφῶν. Παρατηροῦμε ἐπίσης ὅτι ἡ ἵδρυση τοῦ πρώτου καί ἱστοικοῦ μοναστηριοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὀφείλεται σέ χρήματα πού προῆλθαν ἀπό ἕναν ἀπελευθερωτικό ἀγῶνα τῶν Βυζαντινῶν Ρωμηῶν καί ἀπό τήν εὐλάβεια ἐνός στρατηγοῦ καί μετέπειτα αὐτοκράτορος.

Ὅταν τό 963 ὁ Νικηφόρος Φωκάς ἐστέφθη αὐτοκράτωρ, διότι ἦσαν ἀνήλικα τά

τέκνα τοῦ ἀποθανόντος Ρωμανοῦ Β΄, τότε ὁ Ἀθανάσιος τόν ἐπεσκέφθη στήν Κωνσταντινούπολη καί ὁ βασιλεὺς ἐξέδωσε Χρυσόβουλλο, διὰ τοῦ ὁποίου χορηγήθηκε στήν Λαύρα βοήθεια ἐκ 244 χρυσῶν νομισμάτων. Στήν ἴδια Μονή παρεχωρήθη καί ἡ Μονή τῶν Περιστερῶν, ἡ ὁποία βρισκόταν στήν Θεσσαλονίκη. Κατά τήν ἐπίσκεψή του αὐτή ὁ Ἅγιος ἔλαβε ἀπό τόν Νικηφόρο βοήθεια χρηματική καί γιά τήν οἰκοδόμησι τοῦ Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου, κατόπιν αἰτήματος τῶν μοναχῶν τῶν Καρυῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Γιά τήν ἀποπεράτωση τῆς Λαύρας, ἡ ὁποία ἔχει μορφή καστροπολιτείας, τόν Ἀθανάσιο βοήθησαν ἀργότερα καί ἄλλοι αὐτοκράτορες, ὅπως ὁ Ἰωάννης Τσιμισκῆς, ὁ Βασίλειος Β΄ ὁ Μακεδών (Βουλγαροκτόνος), ὁ Μιχὴλ Στ΄ Στρατιωτικός, ὁ Κωνσταντῖνος Ι΄ Δούκας καί ὁ Ἀλέξιος Α΄ Κομνηνός.

Στό Τυπικόν τῆς Μεγίστης Λαύρας, τό ὁποῖο ἐγράφη μεταξύ τοῦ 970 καί τοῦ 975 ὁ Ἀθανάσιος ἀναφέρεται τιμητικά καί στόν αἰόδιμο πλέον Νικηφόρο. Τόν χαρακτηρίζει ζηλωτὴ τοῦ μοναχικοῦ βίου, μέγαν ἐν βασιλεῦσι καί πολὺν τήν ἀνδρείαν καί τήν ἀρετήν, τόν ὁποῖον ὁ ἀπροιστοτέχνης Θεός τόν ἀξίωσε «ὡς γέρας (βραβεῖον) ἄξιον» νά ἐκπορθῇ τὶς βαρβαρικές πόλεις. Ὅμως δέν κατόρθωσε νά ἐπληρώσει τήν φιλόθεο πρόθεσή του νά γίνῃ μοναχός, διότι κατέλαβε «τά τῆς βασιλείας τῶν Ρωμαίων σκῆπτρα». Τόν ἐπαινεῖ ἐπίσης, διότι ἔζησε μέσα στόν κόσμον ὡς μοναχός μέ μακρές νηστεῖες καί κοιμώμενος κάτω στό σκληρό πάτωμα, γεγονός πού βεβαιώνουν καί οἱ βιογράφοι τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου. Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος τιμᾷ τόν Νικηφόρο γράφοντας ὅτι ξεπέρασε τοὺς μοναχοὺς τῶν ὁρέων μέ τὶς ἀγρυπνίες του καί τὶς συνεχεῖς γονυκλισίες .

Ἄς εὐχηθοῦμε ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος νά πρεσβεύει ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Ὁρους καί τῶν εὐλαβῶν προσκυνητῶν του.

Το ἐν λόγω ἀρθρο δημοσιεύτηκε στὴν ἐφημερίδα ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΑΛΗΘΕΙΑ,